

KANSALLISARKISTO
RIKSARKIVET

Kansallisarkiston kirjasto

Valtakunnallinen arkistoalan, asiakirjadiplomatiikan sekä heraldiikan ja sigillografian tieteellinen erikoiskirjasto.

Kansallisarkiston kirjasto palvelee kokoelmillaan ensisijaisesti arkistoalaan sekä asiakirjalähteisiin perustuvaa tutkimusta, arkistolaitoksen eri asiakasryhmien tietotarpeita sekä henkilökuntaa virkatehtävissä. Kirjasto vastaa Kansallisarkiston tehtävissä ja asiakaspalvelussa tarvittavasta kirjallisuudesta ja muusta kirjaston tietoaineistosta. Kansallisarkiston kirjasto on alansa ainoana tieteellisenä erikoiskirjastona osa kansallista kirjastoverkostoa.

Kirjaston tehtävänä on kokoelmapoliittisten linjaustensa mukaisesti hankkia, ottaa vastaan, säilyttää ja asettaa asiakkaiden käyttöön arkistolaitoksen ja kirjaston erityisalojen kannalta keskeisiä monografioita, sarjajulkaisuja, aikakauslehtiä sekä muita tietoaineistoja. Kansallisarkiston kirjastolla on vastuu koko arkistolaitoksen kirjastotoimen koordinoinnista ja yleisestä suunnittelusta sekä kirjaston tietokantajärjestemien ja luetteloinnin kehittamisestä.

Senaatin arkisto avattiin tutkijoille 1859. Vuonna 1869 se sai nimen Valtionarkisto, ja vuonna 1994 nimi muutettiin Kansallisarkistoksi. Kirjasto on ollut kiinteä osa Valtionarkiston/Kansallisarkiston asiakaspalvelua alusta alkaen, joten sen toiminnalla ja kokoelmilla on pitkät historialliset perinteet. Esimerkiksi ennen sotia Valtionarkiston kirjaston Pohjoismaiden ja Suomen historiaa käsitteleviä kokoelmia pidettiin maamme kattavimpina.

Kansallisarkiston kirjaston kokoelmissa on tällä hetkellä runsaat 88 000 nidettä (1 900 hm) koti- ja ulkomaista kirjallisuutta sekä noin 200 nimekettä koti- ja ulkomaisia aikakauslehtiä. Kirjaston kokoelmissa on hakuteosten, lähdejulkaisujen ja virallisjulkaisujen ohella runsaasti Suomen ja naapurimaiden historiaa, oikeus-, hallinto- ja yhteiskuntatieteitä käsittelevää kirjallisuutta, paikallishistoriallista sekä suku- ja henkilöhistoriallista kirjallisuutta. Monipuolisen arkistotalan kirjallisuuden sekä keskeisen Suomen historiaa ja lähdejulkaisuja käsittelevän kirjallisuuden ohella kirjaston ydinkokoelmiin kuuluu laaja heraldisen ja sigillografisen kirjallisuuden kokoelma, jonka kirjasto on koonnut vuosikymmenten varrella. Kirjastolla on myös historian tutkimuksen kannalta merkittävä kokoelma ennen vuotta 1850 painettua kirjallisuutta.

Kokoelmiin hankitaan ensisijaisesti kirjaston ydinkokoelmiin eli arkistoalaan, asiakirjahallintoon sekä arkistojen käyttöön liittyvää koti- ja ulkomaista kirjallisuutta, heraldista kirjallisuutta sekä mahdollisuuksien mukaan myös Suomen historian perustutkimusta käsittelevää kirjallisuutta. Lahjoituksina saadaan eniten genealogista ja paikallishistoriallista kirjallisuutta. Vuosien 2011-2012 kuluessa kirjastoon liitetään myös Kansallisarkiston Hallituskadun ja Sörnäisten toimipisteiden kirjakokoelmat.

Avokokoelma

- Luokat I - IX ovat uudessa tutkijasalissa.
- Luokat XI - XV ovat vanhassa tutkijasalissa.
- Luokka X on kirjaston lukusalissa. Lukusaliin on sijoitettu myös suuri osa kirjaston koti- ja ulkomaisista aikakauslehdistä ja sarjajulkaisuista. Tämän lisäksi lukusalissa on käytetyin osa arkistokirjallisuutta sekä kirjaston uutuuskirjallisuus.
- Kirjastokäytävässä ja sen varrella olevissa avoimissa tutkijatiloihin säilytetään asetuskokoelmia ja valtiopäiväasiakirjoja.

Avokokoelman aineisto on vapaasti tutkijoiden käytettävissä tutkijasaleissa arkiston aukioloaikoina. Käytön jälkeen julkaisut jätetään tutkijasalien ja lukusalin pöydille tai vanhan tutkijasalin takaoassa olevalle palautuspöydälle, joista arkiston virkailijat sijoittavat ne oikeille paikoilleen.

Suljettu kokoelma

Muu kuin avokokoelman kirjallisuus on kirjaston suljetussa kokoelmassa, mistä julkaisut on erikseen tilattava käyttöön. Julkaisut tilataan samalla lomakkeella kuin asiakirjat. Tilauslomakkeeseen merkitään **julkaisun tekijä, päänimeke eli julkaisun nimi, mahdollinen alanimeke sekä painopaikka ja -vuosi**. Mikäli päänimekkeenä on sarja tai lehti, merkitään tilaukseen **sarjan tai lehden nimi ja tilattavan julkaisun numero ja vuosi**. Näiden tietojen lisäksi tilauslomakkeeseen tulee aina merkitä tilattavan julkaisun **luokkatunnus eli signum**, joka on julkaisun hyllypaikan ilmaiseva kirjain-/numeroyhdistelmä. ERKKI- ja LINDA- tietokantoihin luetteloidun aineiston signum löytyy tietueen sijainti-sarakkeesta. Tietokantaan luettelointa aineistoa tilattaessa luokkatunnus eli signum on merkitty kortistokoteloissa olevan luettelokortin vasempaan yläkulmaan. Kaikilta osiltaan täytetyt tilauslaput jätetään luetteluhuoneen päivystäjälle. Tilatut julkaisut toimitetaan joko vanhassa tutkijasalissa olevaan varattujen kirjojen hyllyyn tai suoraan asiakkaan pöydälle tutkijasaliin, mikäli tilauslapussa on mainittu tutkijapaikan numero. Kirjoja voi myös varata pidemmäksi ajaksi jättämällä ne päivätyn varauslapun kera varattujen kirjojen hyllyyn.

Kansallisarkiston kirjaston kokoelmista **ei anneta kotilainoja**, eikä kirjastolla ole myöskään kaukopalvelua. Mikäli asiakkaat haluavat tilata kopioita kirjaston kokoelmista, luetteluhuoneen päivystävä henkilökunta avustaa kopiointiin liittyvissä asioissa.

ERKKI- ja LINDA-tietokannat

Vuoden 2006 alusta Kansallisarkiston kirjaston kokoelmiin hankittu koti- ja ulkomainen aineisto on luetteloitu Kansalliskirjaston ylläpitämään erikoiskirjastojen ERKKI-tietokantaan (erkki.linneanet.fi). Kaikki ERKKI-tietokantaan luetteloitu aineisto on nähtävissä myös yliopisto-kirjastojen LINDA-yhteistietokannassa (linda.linneanet.fi) osana kansallisen kirjastoverkoston aineistotarjontaa. Kansallisarkiston asiakaspäätteiltä voi tehdä kirjallisuushakuja LINDAN ja ERKIN lisäksi myös muista kansallisista Linnea2-järjestelmän maksuttomista yhteistietokannoista. Vuoden 2010 alusta Kansalliskirjasto vapautti LINDA-tietokannan vapaaseen kansalaiskäyttöön, joten tietokannan käyttö on mahdollista kaikilta verkkoon liitetyiltä tietokoneilta. Vuonna 2006 Kansallisarkiston kirjastossa aloitettiin aiemmin manuaalisesti luetteloitujen kokoelmien konvertointiluettelointi ERKKI-tietokantaan. Tietokannassa ovat tällä hetkellä kirjaston avokokoelmaan sijoitettu

kirjallisuus sekä kaikki aikakausjulkaisut. Varastokirjaston osalta keskeisimpien kokoelmien luettelointityö on meneillään, ja hanke etenee kokoelmapoliittisten linjausten mukaisesti. Sitä mukaa kun kirjallisuutta konvertoidaan ERKKI-tietokantaan, kaikki kirjastokortit poistetaan kortistosta yleisen kirjastokäytännön mukaisesti ja luokan kohdalle kortistoon merkitään "Koko luokka viety tietokantaan".

Kortistomuotoiset luettelot

Pääluettelot

Vanha kortistomuotoinen pääluettelo, joka päättyy vuoden 1972 loppuun, on sijoitettu luetteluhuoneen seinustalla päivystäjän pöydän vieressä oleviin mustiin kortistolaatikoihin. Uusi kortistomuotoinen pääluettelo, joka alkaa vuodesta 1973 ja päättyy vuoden 2005 loppuun, sijaitsee erillisissä puisissa kortistokaapeissa päivystäjän pöytää vastapäätä.

Alanmukainen luettelo

Kirjaston kortistomuotoinen alanmukainen luettelo, joka päättyy vuoden 2005 loppuun, on molemmille edellä mainituille kortistomuotoisille luetteloille yhteinen ja sijaitsee uuden pääluettelon loppussa. Alanmukaisen luettelon roomalaiset numerot signumina viittaavat avokokoelmaan ja kirjainyhdistelmät signumina suljettuun kokoelmaan.

Erikoisluettelot

Erkki-tietokannan, kortistomuotoisten pääluetteloiden ja alanmukaisen luettelon lisäksi asiakkaiden käytettävissä ovat seuraavat vanhat erikoisluettelot, joiden täydentäminen on lopetettu vuonna 2006 siirryttäessä tietokantaluettelointiin:

Classica (A)

Vanhan pääluettelon yhteydessä on erillinen kansio kirjaston kokoelmiin luetteloiduista ensisijaisesti 1500-, 1600- ja 1700-lukujen painotuotteista.

Komiteanmietinnöt

Kirjaston kokoelmiin luetteloiduista komiteanmietinnöistä on erillinen kortisto sekä vanhan että uuden pääluettelon yhteydessä. Tiedot komiteanmietinnöistä eivät sisälly vanhaan pääluetteloon; sen sijaan uudesta pääluettelosta löytyvät myös erillisen uudemman komiteanmietintökortiston tiedot. Komiteanmietinnöt on luetteloitu komitean nimen mukaisesti; kortin yläosassa ilmenee komiteanmietinnön vuosi ja numero. Uuden pääluettelon yhteydessä olevan komiteanmietintökortiston lopussa on myös erillinen kronologinen luettelo, johon on merkitty kunkin mietinnön vuosi ja numero.

Lainvalmistelukunnan julkaisut

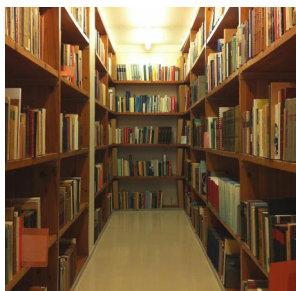
Lainvalmistelukunta toimi Keisarillisen Suomen senaatin yhteydessä ja sen tehtävänä oli valmistella lakeja. Lainvalmistelukunnan työn tuloksena syntyneitä esityksiä on luetteloitu vanhan pääluettelon yhteydessä olevaan erilliseen kortistoon. Kortisto toimii samalla Cb-luokan alanmukaisena luettelona. Tiedot kortistoon luetteloiduista julkaisuista eivät sisälly vanhaan pääluetteloon.

Suomen kysymys

Kortistoon on koottu ensisijaisesti kirjaston kokoelmiin luetteloituja aikalaisjulkaisuja, jotka käsittelevät Suomen autonomianaikaista asemaa Venäjän valtakunnassa. Erillinen kortisto sijaitsee vanhan pääluettelon yhteydessä. Kortiston tiedot eivät sisälly vanhaan pääluetteloon. Kortisto toimii osana Kb-luokan alanmukaisena kortistona.

Suomen virallinen tilasto (SVT)

Tähän sarjaan luetteloiduista teoksista on olemassa erillinen kortisto uuden ja vanhan pääluettelon yhteydessä. Tiedot SVT-sarjoista eivät sisälly pääluetteloihin.

SVT-kortistossa julkaisut on luetteloitu sarjoittain numerojärjestyksessä.

Topografica

Sekä kirjaston vanhan että uuden pääluettelon yhteydessä on erillinen kortisto paikkakunnan nimen mukaan luetteloidusta paikallishistoriallisesta kirjallisuudesta. Kortiston tiedot sisältyvät sekä pääluetteloon että alanmukaiseen luetteloon. Pääluettelosta tiedot eivät kuitenkaan löydy paikkakunnan mukaan, vaan teoksen tekijän tai päänimkkeen mukaisesti.

Venäjänkielinen kirjallisuus

Sekä vanhan että uuden pääluettelon yhteydessä on erillinen kortisto kirjastoon luetteloiduista kyrillisin kirjaimin painetusta kirjallisuudesta. Vanhan pääluettelon yhteydessä olevassa kortistossa ensin osa julkaisutiedoista on kirjoitettu kyrillisin kirjaimin ja osa translitteroidussa muodossa. Uuden pääluettelon yhteydessä olevassa kortistossa kaikki julkaisutiedot ovat translitteroidussa muodossa. Tiedot venäjänkielisestä kirjallisuudesta eivät sisälly vanhaan pääluetteloon; sen sijaan uuden venäjänkielisen kortiston tiedot sisältyvät uuteen pääluetteloon.

1700- ja 1800-lukujen väitös-kirjat

Kirjaston alanmukaisen luettelon lopussa on erikoisluettelo Nb-luokassa olevista vanhoista väitöskirjoista. Luettelon tiedot sisältyvät pääluetteloon; Nb-luokan alanmukaiseen luetteloon tiedot eivät sisälly.

Yhteystiedot

Rauhankatu 17, 00170 Helsinki
puh. (09) 228 52 300
kirjasto@narc.fi

Kirjasto on avoinna Kansallisarkiston
aukioloaikoina.

Arkistolaitoksen kirjastotietokanta:
erkki.linneanet.fi